

DIY – Murat och putsat utekök

Murat och putsat utekök

Vad är väl bättre än att kunna spendera alla sommarens härliga timmar utomhus, även när vi lagar mat? En mysig plats där vi kan äta och umgås, att samlas runt, att landa och ladda batterierna på är ett måste i en trädgård idag. Med denna gör det själv-beskrivning murar och putsar du ett utekök som står stadigt året runt och alltid är redo att stå i centrum på såväl hemmamysen som trädgårdsfesten. På finja.se hittar du filmen **Björn bygger bo – Mura och putsa utekök** där du kan följa med när hantverkaren och programledaren Björn Christiernsson bygger sitt utekök. På finja.se finns även ritning samt komplett materiallista som med ett klick hamnar i inköpslistan, vilken man kan ladda ner och ta med till butik.

Det här behöver du:

Gjuta grundsocklar

- Reglar 45x70, ca 35 m
- Osb skiva 111x1197x2500 mm, 2 st
- Träskruv 4x70 mm, ca 130 st
- Träskruv 3x35 mm, ca 130 st
- Armeringsjärn 8 mm, ca 5 meter
- Finja Grovbetong, 14 säckar

Lägg till vid gjutning mot berg eller sten

- Gångstång galvad M12, 600 mm / sockel (3 st x 200 mm)
- Ankarmassa, 1 tub (vid gjutning mot berg eller sten)

Mura

- Finja Murblock Bas 120 mm, 33 st
- Finja Murbruk B, 1 säck

Putsa

- Finja Cementbruk A, 13 säckar
- Finja Fasadnät 1000 mm, 1 rulle
- Finja Nätfäste Universal, 150 st
- Finja Silikatfärg FC300 10 liter, 1 burk

Gjuta 2 st bänkskivor

- Formplywood 15x1200x3000 mm, 1 st
- Formplywood 15x1200x2500 mm, 1 st
- Träskruv 3x35 mm, ca 130 st
- Finja Isoleringsskiva 40x1200x600 mm (för urspar till ho etc.), 1 st
- Våtrumssilikon, 1 tub
- Olja (exempelvis matolja)
- Sättilim
- Finja Bistål BI 40 Förzinkat 4 m, 11 st
- Spoltråd, 1 rulle
- Bemix A3, 13 säckar
- Finja Betongimpregnering, 1 flaska

Övrigt

- Gasoltub
- Lucka och gångjärn
- Grillar
- Diskho

Tips!

Gör uteköket personligt genom att anpassa storlek, val av ytbehandling och kulör efter dina egna önskemål. Komplettera gärna uteköket med sittplatser såsom Björns gjutna betongpallar.

Gjuta 6 st hyllplan

- Formplywood 15x1200x2500 mm, 1 st
- Träskruv 3x35 mm, ca 80 st
- Våtrumssilikon, 1 tub
- Olja (exempelvis matolja)
- Finja Bistål BI 40 Förzinkat 4 m, 6 st
- Spoltråd, 1 rulle
- Bemix A3, 5 säckar
- Gångstång M8, 480 mm (hyllbärare) / hylla (4 st x 120 mm)
- Finja Betongimpregnering

Denna anvisning avser ett utekök placerat på en plan bergshäll eller annat hårt underlag och materiallista och anvisning behöver därför eventuellt anpassas till just ditt utekök.

Bestäm var du vill placera ditt utekök

Var uteköket placeras är faktiskt viktigare än vad man kan tro. Placera det på en plats där du vet att du kommer använda det på allra bästa och mesta sätt. Vill du ha kvällssol, skugga eller rent av ha uteköket under tak? Kanske vill du liksom Björn placera uteköket direkt på berget?

Gjuta grundsocklar, 8 st

Grundsockelns höjd avgör kökets slutliga totalhöjd. På plant underlag ska grundsocklarna vara 300 mm höga. På grund av den kraftiga lutningen på berget visar Björn i filmen att han sågat det första skiftet murblock till halva höjden. I denna beskrivning sågas inte dessa block.

Formsätt med OSB-skiva. Detta gör att ytan blir grövre, vilket får putsen att fästa bättre. Råspont (den sågade ytan inåt) fungerar också bra. Formen ska vara stark, men samtidigt lätt att riva. Använd regler tillsammans med OSB-skivor för att forma. Socklarna ska bli lika breda som de block som används, 120 mm. Ju bättre formen följer underlaget desto mindre läckage fås från formen. Skruva samman formen och säkerställ att skruven inte gjuts fast i betongen.

Om du gjuter dina socklar mot ett ojämnt underlag ska formen formsågas så att formen följer underlaget. Vid gjutning mot berg eller sten dubbas 3 st galvaniserade gängstänger M12 ned i berget. Borra hålen och blås hålen rena, fyll hålen med ankarmassa och tryck ner gängstångerna i hålen så att dessa sticker upp ca 100 mm.

Blanda Grovbetong enligt anvisningarna på förpackningen. Tillsätt alltid vatten först. Fyll upp formen till hälften med Grovbetong, vibrera betongen för att få ut luftbubblor. Fyll upp formen helt, vibrera igen. Stick ner 3 st armeringsjärn med jämna mellanrum i betongen. Järnen får inte vidröra underlaget eller formens kanter utan ska vara helt omslutna av betong.

Översta ytan på fundamentet dras av med kanitz eller liknande, ytan ska vara grov. Fortsätt gjuta övriga socklar på samma sätt. Betongen ska skyddas mot en för snabb uttorkning och hållas fuktig i minst sju dygn efter gjutning.

Tips! För goda råd vid murning och putsning se [Hjälp vid murning](#) och [Hjälp vid putsning](#) som finns att ladda ner på finja.se.

Socklarnas bredd ska vara lika med bredden på de block du väljer att mura med.

Vid gjutning mot ett ojämnt underlag formsågas formen så att den följer underlaget.

För att murbruket ska fästa bättre vid murning ska ovansidan på sockeln vara grov.

Mura

Uteköket muras med Murblock Bas 120 mm. Om konstruktionen behöver vara extra stabil så används Murblock Fördel där man armerar och gjuter i hålrummen i blocken. Montera brädor i de yttre sockelns ytterkanter. Spänn murarsnöre däremellan för att få en linje att följa vid murningen. Murarsnöret flyttas sedan i höjdlid så att det följer de olika murskiften. Mursnöret ska alltid följa murblockens ovkant.

Blanda Murbruk B enligt anvisningarna på förpackningen. Tillsätt alltid vatten först. Applicera murbruk på sockelns ovansida. Använd murslev eller liknande. Lägg blocket till första skiftet på plats. Följ murarsnöret för att få en rak konstruktion och kontrollera så att blocken ligger i lod och i våg med jämna mellanrum.

Applicera ytterligare murbruk och lägg ut samtliga block. Murning sker med bruk i såväl liggfog som stötfog. Fogen ska vara ca 10 mm. Kontrollera med jämna mellanrum så att blocken ligger i lod och i våg. Använd vattenpass eller laser. Mura samtliga väggar på samma sätt.

Ta hjälp av murarsnöret för att få allt i samma linje.

Säkerställ att blocken ligger i lod och i våg.

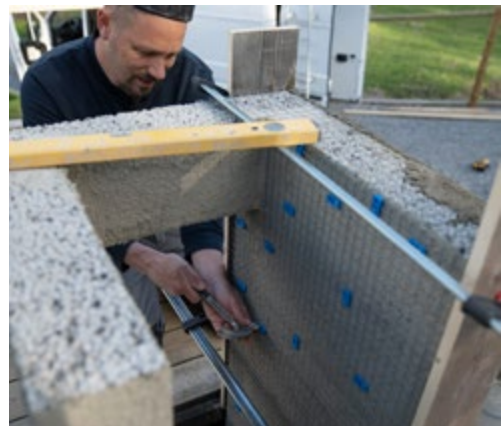
Putsa

Cementbruk A används här både som grundningsbruk och putsbruk då den är anpassad för just socklar och fundament och tål till exempel markfukt, regnvatten och snö. Man grundar för att minska risken för att murfogarna ska synas genom putsen.

Blanda Cementbruk A enligt anvisningarna på förpackningen. Tillsätt alltid vatten först. Applicera bruket i ett cirka 3 mm tunt och jämnt lager med en svamp, kanitz eller liknande. Grunda samtliga ytor och låt torka.

Alla ytor nätas med Finja Fasadnät och Nätfäste Universal. Nätfästet fästs med spik. Fäst med spikplugg på de ställen där nätet ska fästas i den gjutna sockeln. Nätning förhindrar sprickbildning. Det är viktigt att överlappa runt hörn och kanter för att få ett hållbart resultat.

Montera brädor längs utsidorna av den yta som ska putsas. Dessa brädor bildar avdragsbanor och gör så att putsen blir lika tjock överallt, totalt 10-12 mm. Säkerställ att brädorna sitter i lod och våg. Applicera Cementbruk A när grundningen vittorkat. Använd en stålskån-ska eller liknande och putsa hela ytan. Det går även att slå på putsen med en murslev.

Näta alla ytor för att förhindra sprickbildning. Var extra noga vid hörn och kanter.

Brädorna bildar avdragsbanor.

Dra av den putsade ytan med en rätskiva, nerifrån och upp i en sågande rörelse. Överflödigt bruk tas då bort och man får en jämn och slät yta som är lika tjock på alla ställen. När ytan torkat, men inte härdat, rivs ytan till önskad struktur med hjälp av en kanitz eller putsbräda.

Putsa övriga ytor på samma sätt, även utekökets insida, genom att använda avdragsbanor och rätskiva. Putsa kökets framsida till sist och var noga med att putsa samman hörn och kanter så att inga glipor i pusten finns. Viktigt är att kökets ovasida putsas så att ytan blir helt slät. Detta då man inte önskar några förhöjningar som kan påverka den gjutna bänkskivan som senare ska läggas på plats.

Målning sker med fasadfärg Silikat när ytan har härdat helt. Vid målning med Fasadfärg silikat, följ de anvisningar som finns på finja.se.

Gjuta bänkskiva och hyllplan

Bänkskivan gjuts med Bemix A3 och av hanteringsskäl i två delar då en alltför stor skiva riskerar att skadas vid avformning och då skivan ska lyftas på plats.

Formen byggs av formplywood. Det är viktigt att skivan är slät och utan skador. Fastställ måtten för den färdiga skivan och lägg till 15 mm på alla sidor, Lägg gärna till ytterligare 95 mm på den långa skivans långsida för att där kunna fästa en stabiliserande regel. Såga skivan. Kontrollera att vinkeln där skivorna ska mötas är korrekt.

Tillverka även formsidorna av formplywood. De ska vara raka, släta, jämna och ha oskadade kanter. Höjden på formsidorna ska vara 40 mm, samma som tjockleken på den färdiga bänkskivan.

Skruva fast formsidorna från formens undersida genom bottenskivan. Skruva också ihop formsidorna i hörnen. Förborra för att undvika sprickbildning. Täta formen med våtrumssilikon i samtliga kanter.

Bygg urtagsformar för grill och ho med cellplastskivor med minst samma tjocklek som bänkskivan. Kontrollera storleken på fästianordningar för grillar och ho så att urtagsformen inte blir för liten. Normalt medföljer en beskrivning för fästianordning från tillverkaren. Mät ut, rita av och såga ur formar i cellplasten. Limma eller skruva fast cellplastformarna på sina platser. Säkerställ att formarna ligger tätt mot underlaget och täta med våtrumssilikon.

Bänkskivan ska armeras med galvaniserat bistål då bänkskivan kommer ligga ute. Armering görs för att minska risken för sprickbildning. För att bänkskivan ska bli rak är det viktigt att armeringen placeras i mitten av denna. Kapa bistål som är 40 mm kortare än bänkskivans längd och även bistål som är 40 mm kortare än skivans bredd. Fäst ihop bistålen med najtråd.

Avdragsbanorna hjälper dig att få ett jämntjockt puts-lager.

Fastställ måtten på bänkskivorna genom att lägga bottenarna mot varandra, innan formen sätts samman.

Lägg formen på ett bord bredvid köket innan du gjuter. Detta för att slippa onödiga lyft vid avformning.

Lyft ur armeringen och rengör formen. Olja formens insida med matolja och torka bort överflödiga olja. Lägg tillbaka armeringen och häng upp den med najtråd minst 20 mm från formsidorna och i mitten av bänkskivan. Najtråden förankras i skruvar på formsidorna.

Blanda Bemix A3 enligt anvisningarna på förpackningen och fördela betongen jämnt i formen. Fyll först upp halvvägs och knacka sedan försiktigt på formens utsida för att få bort eventuella luftbubblor. Fyll resten av formen och knacka försiktigt igen. Noggrannhet i detta läge belönas med ett jämnt och fint slutresultat, men var noga med att inte slå till eller flytta armeringen i formen. Se till att armeringen är täckt av betong.

Håll form och betong fuktig under minst fyra dygn. Täck med plastfolie i två dygn. Lyft plastfolien och eftervattna ett par gånger under denna tid. Se till att betongen härdat ordentligt innan du går vidare.

Avforma bänkskivan

Ställ bänkskivan med form på långsidans högkant. Lägg försiktigt bänkskivan på plats och kontrollera att den har stöd i ytterkanterna och var 600 mm. Undvik belastning på de smala kanterna vid ursparningen för diskho eller liknande i samband med montering. Dra ur alla skruvar och avlägsna formen. Avlägsna cellplasten med kniv eller liknande. Slipa bort eventuella rester med fint sandpapper.

Hyllplan gjuts på samma sätt som bänkskivorna. Montera dessa genom att dubba fast 4 st gängstång M8 per hylla på utekökets mellanväggar insida, i den höjd du önskar ha hyllplanen. Tips! Bygg 3 st formar och återanvänd dessa.

Efterbehandla bänkskivan

För en jämn och blank yta slipas betongen. Blöt ytan och slipa med små cirkelformade rörelser och då slipandet sker med vatten bör inte en elektrisk slip användas, utan slipa för hand med en slipkloss. Använd slippapper med kornstorlek 240. När du slipat klart spolas ytan ren med vatten. Efter rensköljningen ska betongen självtorka ett dygn innan den avslutande ytbehandlingen appliceras.

Använd vinkelslip med önskad sliptrissa för att runda till kanter och hörn på bänkskivan.

Häng upp armeringen med najtråd så att den hänger fritt i formen.

Slå försiktigt ut eventuella luftbubblor för ett slätare och snyggare slutresultat.

Behandla ytan med Finja Betongimpregnering för en starkare och mer smutsavvisande yta.

Ytan behandlas med Finja Betongimpregnering som bidrar till en starkare och mer smutsavvisande yta samtidigt som vatteninträngning och risk för påväxt av alger och mossor minskar. Vid behov, rengör ytan noga med lämpligt rengöringsmedel och skölj med vatten. Låt ytan torka. Testa alltid på en liten provyta för att bedöma resultatet. Applicera betongimpregnering med lågtrycksspruta, roller eller pensel. Behandla två gånger för bästa resultat. För rengöring, använd vatten. Maskera ytor som inte ska behandlas.

För att minimera risken för fläckar är det viktigt att regelbundet underhålla det skyddande ytskiktet. Betong är extra känsligt för fläckar orsakade av mat och dryck med hög syrahalt, exempelvis citron, lime och vin. Om en sådan fläck uppstår kan den avlägsnas genom att sandpappret området och ytbehandla på nytt.

Repor, sprickor och mindre luftblåsar i betongen lagas genom att jämna till skadan med sandpapper och fylla med samma betong som bänkskivan är gjuten i. Använd gärna en tesil så att finmaterialet kan urskiljas och användas för ändamålet. Dutta ner finmaterialet med hjälp av en fuktig svamp. Upprepa ytbehandlingen så att även det lagade området får ett nytt skyddande lager.

**▶ Se filmen på finja.se:
Björn bygger bo – Mura och putsa utekök**

Med en vinkelslip med sliptrissa kan du anpassa hörn och kanter så att du får önskat resultat.

Ett murat och putsat utekök gör uteplatsen komplett och ger dig möjlighet att laga mat ute, året om.

